

Politik Bilim

Kişisel başarıları toplumsal güce dönüştürebilmek...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Başarılarıyla öğündüğümüz bilim insanlarımız var. Sayın Bursalı ve derginiz CBT onlardan sıkça söz eder. Sayıları hiç de az değil. O bilim insanlarımızın önemli bir bölümü de yurtdışında yaşıyor. Örneğin, ABD'nin saygın üniversite ve araştırma kurumlarında çalışan çokca bilim insanımız, araştırmacımız var. “*ABD ve Türkiye arasında sürdürülebilir bir bilim köprüsü inşa etmek*” vizyonuyla 2004 Haziran'ında Washington, DC.'de kurulan ‘Turkish - American Scientists and Scholars Association’ın (TASSA) yıllık konferanslarını ya da kuruluşun sitesini (<http://www.tassausa.org/>) bilim dünyasının dışından izleyenler de, ABD’de araştırma ve öğretim faaliyetinde bulunan bu değerli insanlarımızın çalıştıkları bilim kurumları ve ilgi alanları konusunda bir fikir edinebilirler. Gerek çalıştıkları kurumlar gerekse çalışma konuları gerçekten heyecan vericidir.

Yalnız ABD’de değil, Kanada ve Almanya gibi, bilim ve teknolojiye iddiası olan başka ülkelerde çalışan, başarı kazanan bilim insanlarımız, araştırmacılarımız da var. Önde gelen üniversitelerimizden mezun pek çok gencimizin doktora ve doktora sonrası çalışmalarını bu ülkelerde yaptıklarını ve hiç de azımsanmayacak bir bölümünün yaşamlarını aynı ülkelerde sürdürme kararını alıp oralarda kaldıklarını ve başarı kazandıklarını hepimiz biliyoruz. Beyin göçünde sürekli kan kaybeden ülkeler arasında yer aldığımız muhakkak.

Hep gelişmiş ülkeler lehine işleyen bu beyin göçü mekanizmasında kaybeden tarafın kaybı sâdece o genç insanları yetiştirmenin mâliyetiyle ilgili olsa yine de meselenin kabûl edilebilir bir yanı olurdu. Ne var ki, asıl kayıp beynin kendisidir ve bunun bedelini hiçbir şeyle ölçemezsiniz. Bir de buna, bu ülkede kalıp canını dişine takarak en az ülke dışındakiler kadar değerli çalışmalar yapan; ama bizim kıymetini bilmediğimiz, yeterince ellerinden tutmadığımız ve bu yüzden bir kenara çekilen bilim insanlarımızı, bu iç kanamayı, ekleyin.

Bilim insanlarını, araştırmacılarını dünyanın gelişmiş ülke coğrafyalarına saçan, kendi coğrafyasındakilere de yeterince sahip çıkmayan bir toplumun, bu çifte kan kaybı sonucu, herhangi bir bilim ve teknoloji alanında, dişe dokunur bir birikim yaratıp kendisine mâl etme şansı kalır mı? Böyle bir birikim yaratamayan, dolayısıyla, bilim ve teknolojiye sırtını dayayacağı bir yetkinliğe sahip olamayan bir toplum, mevcut üretim yapısında kendisini geleceğe taşıyacak bir sıçrama yapabilir mi?

Öyle bir toplum düşünün ki, yurtiçinde olsun yurtdışında olsun kişisel başarılarıyla kendilerini kanıtlayan ve insanlığın bilimsel mirasına katkıda bulunabilme yeteneğini gösteren bilim insanları, araştırmacıları var; hangi koşullar altında olursa olsun bu toplumun içinden böyle insanlar çıkıyor; ama, bilim ve teknolojinin hiçbir alanında aynı toplumun esâmesi okunmuyor [adı bile anılmıyor]! Bilim ve teknolojiye bugün esâmesi okunmayan bir toplumun, geleceğin dünyasında herhangi bir iddiası olur mu? Toplumumuzun şu andaki durumu bu değil mi?

Durum buyken, onlarca yıldır bu çifte kan kaybını sadece seyrediyor, sîneye çekiyoruz. Evet, zaman zaman, gençlerimizi araştırmacılığa özendirmek, beyin göçünü tersine çevirmek için tedbirler aldığımızı ilân ediyoruz. Ama, toplum olarak, geleceğin dünyasında hangi bilim ve teknoloji alanlarında, hangi üretim alanlarında iddia sahibi olacağımızı belirlemeden; öngördüğümüz hedeflere ulaşabilmek için, ülkemizi, dünyanın bütün bilim insanları ve araştırmacıları için bulunmaz imkânlar ülkesi hâline getirme iradesini ortaya koymadan; bu

ülkede tasarım geliştirme ve sınaî üretim için en uygun iklimi yaratma kararlılığını göstermeden, beyin göçünü ve içteki kanamayı önlemek mümkün mü?

Kişisel başarıları, o başarıların ardındaki yetenekleri toplumsal bir güce dönüştürebilmenin başka bir yolu var mı?

CBT. 20 Haziran 2008